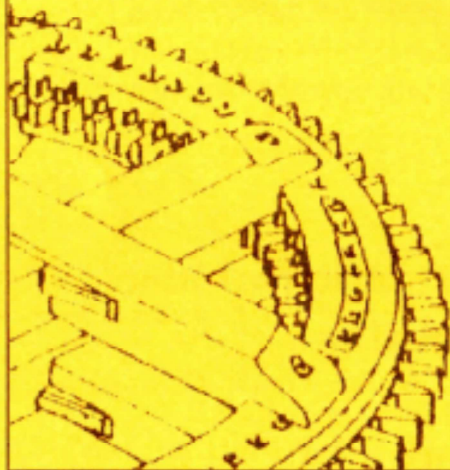

Molenmakersbedrijf
Molema
V.O.F.

Provincialeweg 4, 9677 TW Heiligerlee

telefoon (0597) 59 16 60
telefax (0597) 59 11 76
mobiel 06 53 22 48 91

MULDERSNIJS

MOLENWERK GROEP OOST-GRONINGEN

3 - 2000

Voor alle Smeed- en reparatiewerk
aan uw Windmolen

J.J. Naaijer

v.h. J.T. Buurma
Voorstraat 26
9696 XH Oudeschans
Tel./fax: 0597-655291

URWERKHERSTELBEDRIJF
A. SCHUTHOF

TEVENS REPARATIE VAN BLAASINSTRUMENTEN

Hoogklei 18
9671 GC Winschoten
Tel.: (0597) 41 56 72

Erkend VNI installateur

Zelf doen
Samen doen
Laten doen
Door Uw

Bezema Sanidrome

Sanitair
Verwarming
Riolering
Dakbedekking

Feiko Clockstraat 162-163

9665 BJ Oude Pekela

Tel. (0597) 612455 - Fax. (0597) 618176

MULDERSNIJS.

Vereniging Molenwerkgroep Oost-Groningen.

Redactieadres: M.A. de Ruyterlaan 36, 9675 EE WINSCHOTEN

Secretariaat: Wollinguizerweg 152 9541 AV VLAGTWEDDE.

KvK. No. 40037981.

Muldersnijs verschijnt 4x per jaar en wordt mede mogelijk gemaakt door onze adverteerders.

REDACTIELEDEN.

Gert Ijpma (hoofdredacteur)
Bé Oomkens
André Schuthof

Gerda Koster
Grieto de Vries

BESTUURSLEDEN:

Voorzitter : K. Strijk
Secretaris : H. Bossen
Penningmeester : M. Venhuizen.
Leden : M. Strijkstra-Kalk.
D. Meter.
J.G. Ijpma
J.G.J. Bierhof.

POSTBANK: 3025139

Leemdobben 22, 9551 AR SELLINGEN.

BIOTOOPWACHT:

B. Oomkens. Nassaustraat 65. 9675 EN WINSCHOTEN

INSTRUCTEURS:

G.G.I.Koster-Westervaarder, ☎ 0597-424 045 R.P.Lemminga, ☎ 0597-591 292
K. Strijk, ☎ 0597-416 031 B. Oomkens, ☎ 0597-414 269
S. Bezema-Tel, ☎ 0597-612 455 D.J. Tinga, ☎ 0595-441 389
fax 059761817

ILLUSTRATOR:

André Schuthof

De redactie behoudt zich het recht voor om de aangeleverde kopij niet te plaatsen of in te korten.

Veertiende jaargang, nummer 58 - 3 oktober 2000

Volgende kopij voor 1 december 2000.

Over... EEN MOLENSTEEN.

Om een bolspil die uit het lood staat t.o.v. het middelpunt van het tapeind in de zwaibalk weer lood te krijgen valt niet mee! Getracht is in onderstaande omschrijving uiteen te zetten hoe het loodrecht zetten van de bolspil op de molen in Ganzedijk in z'n werk is gegaan.

Allereerst hebben we de kammen van het spoorwiel vastgezet en de te lange kammen afgezaagd, zodat de beet weer goed in het steenrondsel paste. Om bij de taatspot te komen die op de pasbalk is geplaatst, dit moesten we ook controleren, moest het een en ander verwijderd worden.

De maalstoel moest erom weg, de kaar, kuip, schuddebak, meelring e.d. Dat ging wel, het zware werk komt nog. Door de takel met een hijsgewicht van tien ton op te hangen aan de kapzolder moesten er eerst voorzieningen worden getroffen om het op te hijsen gewicht te kunnen dragen.

Het steenrondsel met steenspil moesten uit de rijen worden gelicht. De daartoe behorende tappen pasten niet in de gaten van de looper, nieuwe laten maken, maar deze pasten op ± 1 mm nog niet in de steen. Nadat we de steenzolder hebben aangepast met wat balkhout lag de looper toch naast de ligger en kon het precisiewerk beginnen.

Na het uitloden van de zwaibalk naar de nok van de rijen, bleek dat deze ± 3 cm uit het lood stond. Dat betekende dat de ligger ± 3 cm verplaatst moest worden en dat er in de steenzolder gezaagd moest worden voor het verplaatsen. Dus de bolspil moest ook verwijderd worden. Met enig zwaar materiaal is het gelukt om de bolspil uit de ligger te krijgen.

Met de takel iets lichten en dan verschuiven. Dat ging vrij vlot. Opnieuw uitloden vanuit de zwaibalk door het steengat van de ligger naar het midden van de taatspot op de pasbalk. Na de taatspot verplaatst te hebben kon de bolspil weer worden aangebracht. Na het maken van nieuw vulhout en alles uitgelood te hebben kon de bolspil weer door de ligger heen op de taatspot geplaatst worden.

Nu moest de ligger nog uitgewijzerd worden. Ook nu bleek de ligger niet goed te liggen. Om de ligger goed te leggen moeten de trekbouten of aangetrokken worden of losser worden gedraaid. Enig stuntwerk was er nodig om ook bij deze bouten te kunnen komen. Het resultaat van het lossen en aandraaien bleef nihil. In eerste instantie dachten we dat het vetkoord dat tussen

hals en stalen bus te hard was geworden zodat het stellen niet mogelijk was. Om bij het koord te komen moest een stalen afdekplaat op de ligger worden verwijderd. Deze zat weer met drie bouten vast op de ligger. Na de restauratie in 1972!! is deze plaat niet weer los geweest. Dit zat dan ook aardig aan elkaar vastgeroest, los weken hielp niet.

Informatie ingewonnen, bouten warm maken, laten schrikken, dan los draaien en dat ging perfect.

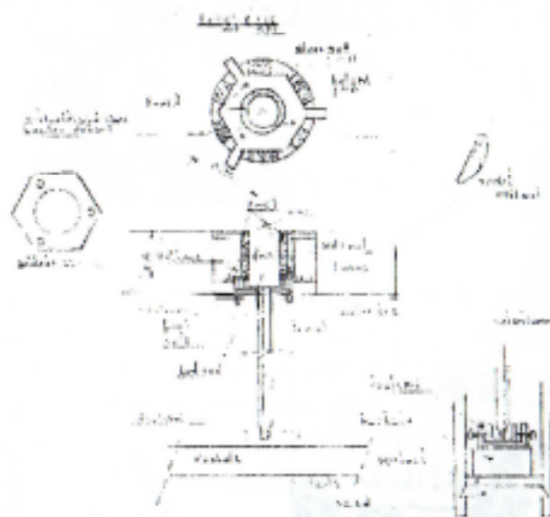
Als je de trekbouten los of vastdraait moet de bolspil in richting veranderen. Dit bleek bij deze constructie niet zo te zijn. Het vetkoord moest eruit om ruimte te krijgen tussen steenbus en bolspil. Het koord was dan wel hard geworden, maar diende alleen voor smering van de

bolspil en om de bolspil op z'n plaats te houden. Het uitwijzeren van de bolspil was dan ook een precisiewerkje. Onder de oortjes van de steenbus iets opvullen of verwijderen zodat de bolspil weer, zo goed als, vertikaal stond. De ruimte onder de wijzer tot de ligger, na het ronddraaien, moet overal gelijk zijn. Daarna kon voorzichtig het vulhout opnieuw worden aangebracht. De

steenbus kon weer worden vastgegoten met gips.

Na het uitharden van het gips kon worden begonnen met het terugbrengen van de looper en het verder afwerken van de maalstoel. Het was een werk wat niet in de boeken staat omschreven, veel eigen inzicht en doorzettingsvermogen werd vereist. Ondanks met toch wel wat tegenslagen heb ik het herstel niet willen missen. Weer een ervaring rijker, en nu maar afwachten dat de olie in de taatspot niet **te heet** wordt.

Geert Manting

Hieperdeplep

f
e
e
s
t
i
n
w
i
n
s
c
h
o
t
e
n

Dit jaar is er een klein feestje te vieren in Winschoten. Het is namelijk 7 jaar geleden dat alledrie de molens draaivaardig te zien waren. Daarom wordt hier dit jaar, op zaterdag 14 oktober een klein beetje aandacht aan geschonken. Wellicht zien we u hier, op molen 'BERG' omstreeks half elf, met natuurlijk wel een beetje vrolijk humeur. Aan het programma zal het deze dag niet liggen, voor de rest kan ik alleen maar hopen dat alles een beetje in goede banen zal verlopen!

Met vriendelijke groet,

Gert.

Jubileum Derckx Constructie b.v. Wessem.

Volgens het dagblad De Nieuwe Limburger bestond bovengenoemd bedrijf dit jaar 100 jaar.

In 1968 zou de molenaar van de standermolen te Beegden erop hebben gestaan dat dorpsmid Sef Derckx de nieuwe roede voor zijn molen zou maken. Dat was de eerste. De krant schrijft dat men nu -in het naar Wessem verhuisde bedrijf- met nummer 920 bezig was. Naast het maken van molenonderdelen, zoals raderen voor watermolens en nu voor het eerst een ijzeren staart voor de standermolen van Beegden, houdt het bedrijf zich bezig met de bouw van onderdelen voor baggermolens, grind- en steenfabrieken en het reviseren van graafmachines en shredders.

Bé Oomkens.

Verder molennieuws uit de Limburgse kranten.

In 1999 is in de plaats van een in 1945 door oorlogshandelingen verwoeste halfgesloten standermolen te Melick, in het *prachtige, bosrijke gebied van Roerdalen*, een nieuwe molen Prins Bernhard Molen genaamd, verzezen. Hoe zou het met de biotoop zijn gesteld?

De uit 1901 daterende Wilhelmus-Hubertus molen (volgens het rode boek een in 1904 gebouwde ronde stenen beltmolen) te Weert zal binnenkort weer draaien. De eigenaar, kunstenaar Ton Piepers, heeft in de molen een kunstgalerie.

De bekende vraag, "waarom draaien de molenwieken linksom?" kwam ook aan de orde. Het antwoord van krant: rechtshandige molenaar/groeistruktuur van het hout, biedt geen nieuws, wel de illustratie, al is het ons duidelijk dat de tekenaar het niet helemaal begrepen heeft
Bé Oomkens.

Molen De Onrust draait al 150 jaar

■ De drie molenaars vanaf links Erik Meen, Siemke Bezemis en Menno Vanhuizen hebben een feestelijk programma opgesteld rondom het 150-jarig bestaan van De Onrust.

OUDE PEKELA - Graanmolen De Onrust in Oude Pekela bestaat dit jaar precies 150 jaar. Voor de drie vrijwillige molenaars reden om tijdens de Monumentendag, die samenvalt met de traditionele jaarmarkt van Pekela, een aantal feestelijkheden te organiseren.

De graanmolen De Onrust is zoals ieder jaar tijdens Monumentendag open voor het publiek. De molen trekt altijd veel nieuwsgierigen. Dat komt natuurlijk mede doordat het zich, evenals de Nederlands hervormde kerk, midden in de feestelijkheden bevindt. Dit jaar is een bezoek aan de molen extra aantrekkelijk. Het is namelijk precies 150 jaar geleden dat de molen voor het eerst draaide. Vandaar dat er zaterdag 9 september een aantal feestelijke activiteiten in en rond de molen plaatsvinden. Overigens is de molen tijdens de feestweek alle avonden toegankelijk voor het publiek. Zij kunnen van maandag tot en

met vrijdag van zes tot negen uur een kijkje nemen. Zaterdag 9 september is De Onrust geopend van negen tot vier uur. Drie molenaars verzorgen de hele dag rondleidingen en geven demonstraties. De bezoekers kunnen deze dag tevens ambachtelijk gemalen meel kopen. Ook worden molenvideo's vertoond. Kinderen van zes tot en met twaalf jaar kunnen onder begeleiding van hun ouders zelf een pannenkoek bakken en een beker ranja drinken. Alle kinderen mogen bovendien een tekening van de molen maken. De mooiste tekening wordt beloond met een prijsje. De tekeningen kunnen de hele week bij de molen worden afgegeven.

De achtkantige bovenkruier van De Onrust werd in 1850 gebouwd door Remke Bruggers. De molen kent drie koppels maalstenen die lange tijd zijn gebruikt voor het malen van granen. In 1948 is de molen gerestaureerd door molenmakers Rcemeling en Hassing uit Eexta. Acht jaar later is het gebouw overgegaan in handen van de gemeente Oude Pekela, die het in de jaren 1959-1960 opnieuw liet restaureren. Daar bleef het niet bij, want ook in 1971 vonden opnieuw herstelwerkzaamheden plaats. Drie jaar terug is de kap van de molen gelicht voor uitvoerige restauratie.

Officiële heringebruikname molen 'Berg'

Binnenkort is het feest in de molenstad Winschoten. We kunnen dit jaar weer vieren dat alle drie de molens hier weer maalvaardig zijn. Daarom zal er op **ZATERDAG 14 OKTOBER** om ± **11.00 uur** de officiële opening worden verricht door onze burgemeester, mevrouw Vlietstra. Tevens zullen deze dag ook de molens 'Edens' en 'Dijkstra' draaien, voor zover de wind dit natuurlijk toelaat

Ikzelf hoop natuurlijk dat het een feest wordt om niet snel te vergeten, en dat vele leden de weg naar de molen zullen vinden. Ook zijn vrienden, bekenden en molenbelangstellenden van harte welkom, deze dag zal er zijn voor iedereen die even zin heeft om langs te komen. Deze dag zullen onder meer de Onstwedder Gaarv'n aanwezig zijn met een attractie en verder zullen in de molen dia's worden vertoond.

Nu maar hopen dat het weer deze dag een beetje mee wil werken. Ik hoop u te zien deze dag, de koffie zal klaar staan, zoals gebruikelijk.

Met vriendelijke groet,

Gert Ijpma
Vrijwillig molenaar molen 'Berg'

Molen 'Onrust' 150 jaar

Feest in Pekela.

De hele week hebben we 's avonds gedraaid. Wij zijn: Dirk, Menco en Sietske. Ook zij we met de steenkraan bezig geweest. Kobus Naaijer heeft het ijzerwerk gemaakt. Ook Lude Kraak kwam nog een avond langs en hij vertelde dat hij geslaagd is op de 'Media-academie'. PROFICIAT!!

Na alle voorbereidingen kwamen we zaterdagmorgen om kwart over zeven op de molen. Dirk, Greta, Menco, Roel Poortman, Hester en ik (Carolien kwam later). Allen bedankt voor de hulp! We zetten met z'n allen alles klaar. In verband met de regen heeft Dirk een partytent geregeld; de video en showborden worden opgesteld. De tafels komen van slager Huizing. Greta (de vrouw van Dirk) zet de spullen voor de verkoop (van Hans Petit) klaar. Er wordt koffie gezet enz. enz. enz.
De molen draait met 4 vollen maar er is helaas te weinig wind om te malen.

Om 11.00 uur brengt slager Huizing de barbecues welke gratis beschikbaar zijn gesteld en waarop alle jeugd een pannenkoek mag bakken. Ook krijgen ze een glas ranja. Onder in de molen staat ook een stand van de 'Oostermoerse Agrarische Vrouwen', die goede zaken deden met de verkoop van jams, advocaat, rozijnen op brandewijn, chutney enz.

Er kwamen honderden bezoekers; om de molen te bekijken, een rondleiding te krijgen, een video te zien, een kopje koffie te drinken of gewoon voor de gezelligheid.
Om 11 uur kwamen burgemeester Schollema met echtgenote en genodigden op klompen en met wandelstokjes om de feesttaart aan te snijden. Deze molenappeltaart is gemaakt door bakker Brans. Hij heeft een prachtige molen op gemaakt met langs de wicken de tekst: Molen-Onrust-150-jaar.
De heer Schollema deelde ieder een stukje taart uit. Ook mocht hij "Het Eerste Puutje" in ontvangst nemen. Dit meelzakje bevatte kruidkoekmix en pannenkoekenmeel.

Daarna begon het pannenkoeken bakfeest. Hester en Carolien hadden het erf maar druk mee. Tussen de middag bracht mevrouw Poortman een grote pan soep. Heerlijk!!
Om 4 uur gingen we opruimen en afzeilen: daarna kwamen er verschillende molenaars voor een hapje en een drankje, vooral de '150 leverworst', gemaakt door slager Huizing, vond gretig afrek.
Als dank voor hun komst kregen ze allen een meelzakje met pannenkoekmix mee. Voor op het zakje staat een gevucht in de vreugd met langs elk end een deel van: Molen Onrust 150 jaar.

Het eind van een fijne week en een fijne dag

Sietske Bezema-Tel.

MOLENWERK GROEP OOST-GRONINGEN

Vlagtwedde, 24 september 2000.

Aan de leden:

Hierbij nodigt het bestuur u uit voor de najaarsvergadering op **zaterdag 21 oktober 2000**, aanvang **10.00** uur in de kantine van gemeentewerken van de gemeente Pekela, Scholtenswijk 6 te Oude-Pekela.

AGENDA NAJAARSVERGADERING:

- 1 Opening
- 2 Notulen voorjaarsvergadering d.d. 6-5-2000.
- 3 Mededelingen.
- 4 Ingekomen stukken.
- 5 Opleiding en theorielessen.
- 6 P.R.
- 7 Maaldagen.
- 8 Excursie.
- 9 Rondvraag.
- 10 Sluiting.

Secretaris,
H. Bossen

Molentochten.

In het vorige nummer stond een pleidooi van Grieto de Vries voor het samenstellen van een paar molenroutes. Misschien zijn er onder ons mensen die er net zo over denken, maar het lijkt mij beter te zorgen dat een of meer molens worden opgenomen in wat algemenere toeristische routes. Het beklimmen van de trappen van twee of meer stellingmolens is alleen voor een kleine groep geïnteresseerden aantrekkelijk.

In het zaterdagse AD-magazine staat regelmatig een wandelroute met kaart, variërend van plm. 8 tot zo'n 20 km, uiteraard meest in het gebied waar die krant het meest wordt gelezen.

Soms komen daarin ook molens aan bod. Op 22 juli j.l. was er een route in de omgeving van de molenviergang van Aarlanderveen. Naast de waterstaatkundige geschiedenis van het gebied wordt beschreven hoe de *putmolen* het water uit de polder opvijzelt naar de *ondermolen* die het water omhoog schept naar de *middenmolen*, staande vlak voor de "steilrand" op de grens tussen de diepe droogmakerij en het hoger gelegen veenland, dat niet werd afgegraven. De middenmolen slaat uit op de boezem, de Grote Wetering. De *bovenmolen* stuwt met zijn scheprad het water in de Oude Rijn.

Op 5 augustus j.l. stond er een wandelroute in van 17 km, ook te knippen in twee kleinere stukken, in Midden-Delfland in het Groene Hart van Nederland, door de krant Land van Potter en Poot genoemd. Het beginpunt is Maassluis. De eerst genoemde molen op weg naar Maasland is de *Wippersmolen*, een ronde stenen poldermolen uit 1726. Verder worden genoemd de korenmolen *De Drie Lelies*, een ronde stenen grondzeiler uit 1767, de poldermolen de *Dijkmolen* uit 1718 met een vlucht van 29.20 m en bij het eindpunt in Maassluis *De Hoop*, een rond stenen korenmolen uit 1792 met een vlucht van 26.30 m.

Bé Oomkens.

De redactie ook te bereiken via e-mail.

Heeft u nog molennieuws, restauraties of aanverwante zaken, reageer dan nu op internet. Ik hoop dat er veel mensen op zullen reageren, zeker ook omdat het in de toekomst dus nog gemakkelijker wordt om het laatste nieuws te sturen.

U kunt dit doen door uw berichten te sturen via het e-mail adres:

http://www.ijpma.fleurke@12move.nl

Ik hoop dat de nieuwtjes snel binnen zullen komen, zodat ook u weer op de hoogte kunt blijven van het laatste nieuws in molenland.

Met vriendelijke groet,

Gert.

Molenzellen.

Niet alle zeilen worden op dezelfde manier behandeld en verkeren in goede staat.

Als je het geluk hebt dat je over de Napoleonweg rijdend, de standerdmolen in Kessel ziet draaien, schieten de tranen je in de ogen. Ten minste twee zeilen zijn zodanig versleten, dat het middenstuk onder ontbreekt. Een bijzonder raar gezicht. Ik heb nog geen gelegenheid gehad te gaan kijken.

Zo ver zal het met de zeilen van De Wachter in Zuidlaren nooit komen. Je kunt zien dat de vrijwilliger die daar de scepter zwaait vroeger een zeilboot had. De zeilen worden aan twee rondgaande touwen en katrollen opgehesen en als de molen wordt stilgezet weer neergelaten, opgevouwen en in zakken opgeborgen.

Twee zeilen op molen Dijkstra zijn er in 1983 opgekomen en daar winter en zomer blijven hangen. Ze zijn verkleurd en de oude kikers hebben wat slijtgaten veroorzaakt maar zo te zien kunnen ze nog een paar jaar mee. De zwichtlijnen zijn wel vernieuwd en dat moet binnenkort ook met de onderste hoektouwen gebeuren.

Bé Oomkens.

De heer W.O. Bakker overleden.

Voor zover u het nog niet wist: De heer W.O. Bakker te Harkstede is op 13 augustus j.l. op 76 jarige leeftijd overleden. Van jongs af was de heer Bakker een gedreven molensliefhebber. Hij had een grote verzameling foto's, ansichtkaarten en andere documentatie en had daarnaast een fabelachtig geheugen. In dat vlak heeft hij voor De Hollandsche Molen belangrijk werk verricht. Jarenlang was hij bestuurslid van die vereniging en als zodanig geëmmitteerde bij de examens voor vrijwillig molenaar. De heer Bakker heeft aan de wieg gestaan van de Slochter Molensichting en was daarvan bestuurslid. Ook van onze vereniging was hij lid en op de vergaderingen een graag geziene gast.

Bé Oomkens.

Molen De Zwaluw te Nieuwe Pekela.

Het opmaken van een restauratieplan en het verkrijgen van een subsidiebeschikking van de molen van de heer H.A. Pot ging niet van een leien dakje. Het is de enige molen in onze regio die nog bedrijfsmatig wordt gebruikt

Vlak voor met de restauratie van deze ronde stenen molen kon worden begonnen brak in een van de gebouwen van het molenaarsbedrijf brand uit, waardoor ook de molen werd beschadigd.

Uiteindelijk is toch met het herstel van de molen begonnen. Het molenmakerswerk wordt uitgevoerd door de fa. Vaags uit Aalten.

Momenteel werkt men in de werkplaats van dat bedrijf aan een geheel nieuwe kap en aan de ophekking van het gevlucht. Aannemer Westerman B.V. uit Winschoten heeft het muurwerk boven de zwichtstelling, dat doorsloeg, onder handen genomen. Zodra kap en gevlucht gereed zijn zullen ze weer worden aangebracht. Intussen heeft de heer Pot ook opdracht gegeven de brandschade aan de molen te herstellen.

Bé Oomkens.

Terug naar Zuid-Holland.

De bende van vijf plus één keert terug. Wie nooit meegaat met de excursie van onze club die mist veel! Na een zeer geslaagde voorjaarsexcursie van de molenwerkgroep wilden wij in die omgeving toch eens wat meer zien. Na andere (voorjaars)excursies loop je wel met zo'n idee rond, maar daar blijft het dan ook bij. Maar op zaterdag 3 juni trokken wij er weer eens op uit, nu met z'n zessen voor de verandering.

Om 8 uur vertrekken we vanaf molen 'Berg' in Winschoten, wat altijd het vaste vertrekpunt is, waarna we na een tussenstop in Assen doorrijden naar de 'Rocje Wip' in Hazerswoude. Maar als we daar aankomen, blijkt er niemand aanwezig te zijn en de molen staat stil. Dan maar doorrijden naar molens in de buurt die wel open zijn. We besluiten richting Hoogmade te rijden en kiezen een route ten noorden van de Oude Rijn. Draaiende molens genoeg te zien hier, maar nu het probleem: HOE KOM JE ER!!

Tenslotte zien we links van ons een wipmolen met vier volle zeilen draaien, dit blijkt de 'Achthovense Molen' te zijn. Deze heeft een gevlucht van 22.70 m en is bovendien uitgerust met fokken.

Als we hier aankomen, maken we kennis met molenaar Bert Fort, die helaas niet in het huis naast de molen woont. De ondertoren is nog niet zo lang geleden van nieuw riet voorzien, daarbij werd de eikel die aan de borstnaald zat gehalveerd want anders ging deze door het riet heen. Op de plaats waar eerder een scheprad heeft gezeten, zit nu een ijzeren vijzel die erg steil in de bak ligt. Speciaal voor ons wil Bert de vijzel, die het eigenlijk met deze wind nog niet goed doet, graag even laten malen. Wij zien vervolgens dat met grote hoeveelheden het water door de grote vijzel stroomt, wat natuurlijk een prachtig gezicht is.

Verder wordt hier vanaf de koningspil een verticale as rechtstreeks aangedreven en hierop zit een voorziening d.m.v. dynamo's om twee auto-accu's te voeden en zodoende elektriciteit op te wekken. De vroegere woonruimte is nog steeds aanwezig en is in de winter ideaal om in te zitten. Het bovenhuis heeft een lange spruit, hetgeen op meerdere wipmolens in Rijnland te vinden is. Een aantal balken is verstevigd met ijzeren balken maar dit is van buiten niet te zien. De vlaamse vang wordt met een vangstok bediend.

Een Friese mounts, de "Fraeylemamolen" in Slochteren, dat is je eerste indruk als je de 'Doeshofmolen' bezoekt. Het gevlucht van deze molen reikt niet verder dan 12.85 m. Hier is Gert Abraham de molenaar en zijn vrouw houdt hem gezelschap. Net als de buurman is ook deze molen eigendom van de Rijnlandse molenstichting die deze molen gedeeltelijk als weekendverblijf verhuurt. Behalve as en bovenwiel is er geen gaande werk aanwezig.

maar i.v.m. de komst van de HSL zal het scheprad terugkeren en naast de molen opgesteld worden en door een horizontale as aangedreven. We zien in de kap een neutenkruiswerk en een stalen bandvang. Veldkruizen en regels zijn helaas achter gipsplaten verstopt en het riet is deels ook aan vervanging toe.

Na afscheid van deze molens en molenaars gaan we naar de volgende afspraak. Hierbij gaan we weer oostwaarts, en wel naar de 'Rhyneburchemolen' in Hazerswoude-Rijndijk.

Deze molen, een achtkant, staat helaas net aan de rand van een nieuwbouwwijk, dus kon op het moment dat wij hier waren de molen niet draaien doordat de huizen net even hoger waren dan de molen. De molen is van 1722 en tegenwoordig heeft hij nog een functie voor het verversen c.q. laten doorstromen van het water in de vijver, sloten en vaarten in de wijk Rhynenburg.

Van deze molen vervolgen we onze route terug naar de 'Groenendijkse Molen'. Deze molen, welke pal langs de spoorlijn staat, heeft als enige hier nog een Dekkerpomp die ook nog functioneert. De wipmolen heeft verder nog meer bijzonderheden, namelijk dat hij ook een half-verdekkerd wieksysteem heeft. Hoewel men, als men de molen wil bereiken, nog zo'n achthonderd meter moet lopen is het beslist de moeite waard. Zeker als er nog genoeg wind is om de dekkerpomp goed te laten functioneren, dit is namelijk een aparte ervaring om het water, dat eerst zo'n 100 cm lager bevindt, ineens te zien stijgen naarmate de windsnelheid en dus ook het aantal enden toeneemt. Omdat we deze dag nog een molen willen bezoeken, bedanken we de vrijwilliger dat hij speciaal voor ons de molen heeft opengesteld en vertrekken uiteindelijk naar molen nummer 4 van de molenviergang te Aarlanderveen. Het weer was deze hele dag al wat

dreigend, met onweerswolken op het zuidwesten en als we dan in Aarlanderveen aankomen staat de molen stil. Dit mede doordat op het moment van ons bezoek de wind totaal was weggevallen. We kregen bij de molen nog een zeer complete rondleiding, met uitleg over het wel en wee van de viergang en waarom deze molen vaker als de andere drie aan het malen was. Dit heeft namelijk te maken dat deze molen het diepste in de polder ligt en zodoende, ook in droge periodes, nog altijd last heeft van teruglopend water door de venige ondergrond.

Al met al was dit ook weer een geslaagde dag en zijn ook zeker van plan, met of zonder de bende van vijf, zes, misschien wel acht, door te gaan met onze bezoeken elders in den lande. Ik zou, namens de bende van vijf, willen zeggen:

TOT EEN VOLGENDE KEER!!

Cor Gerkes,
Jacob Gerkes,
Bert Peihak,
Ronald Scheltens
en auteurs
Wim van Rheen en
Gert Ijpm.

AGENDA

Hieronder kunt u het laatste nieuws zien van de molenwerkgroep Oost Groningen. Zo zal er op **ZATERDAG 14 OKTOBER** de opening van molen 'Berg' aan de rotonde Molenweg / Grintweg plaatsvinden, een ieder wordt hierbij bij deze nogmaals uitgenodigd voorzover dit nog niet was gebeurd.

De theorielessen beginnen weer. Hiervoor moet u aanwezig zijn in de Gemeentewerkplaats aan de Scholtenswijk 6 te Oude Pekela. Hier begint men met de lessen om ongeveer 09.00 uur en dit zal tot ca. 12.00 uur duren. Op 21 oktober zal eerst nog de najaarsvergadering plaatsvinden (zie uitnodiging elders in deze muldersnijs), de daaropvolgende weken komen de theorielessen er weer een keer per twee weken. De data zijn:

21 okt. najaarsvergadering

28 okt. theorie
11 nov. theorie
25 nov. theorie
9 dec. theorie

6 jan. Nieuwjaarsvisite

20 jan. theorie
3 feb. theorie
17 feb. theorie

3 mrt. Vergadering De Hollandsche Molen in Amsterdam

17 mrt. voorjaarsvergadering Molenwerkgroep

31 mrt. theorie

7 april vergadering Gilde van Vrijwillige Molenaars in Arnhem

14 april theorie

28 april excursie

Bovengenoemde data onder voorbehoud

Inl.: H.Bossen, tel. : 0599-313128

Lekker komt van

slagerij huizing

Feiko Clockstraat 110

tel. 0597 - 614860 - Oude Pekela

Kwaliteit is onze reclame.

Brood- en banketbakkerij

BRANS

Feiko Clockstraat 172 * tel. 0597 - 612491 * Oude Pekela

Ruime sortering gebak en chocolaterie.

**Ook uw advertentie had hier
kunnen staan.**

**Voor meer info,
bel 06 - 55 79 66 21**